

«Catalunya no era un estat, però va tenir un organisme de propaganda propi d'un estat»

► Ester Boquera revela dades inèdites de la història del Comissariat de Propaganda durant la guerra civil al llibre «Aixafem el feixisme»

CRISTINA VILÀ BARTIS. FIGUERES

■ L'historiador Enric Pujol qualificava el llibre *Aixafem el feixisme* d'Ester Boquera «d'estudi molt profundit». Si tenim en compte els anys invertits, la laboriositat de la tasca i que molta de la documentació del Comissariat de Propaganda de la Generalitat va ser cremada o espoliada després de la guerra, la reflexió és justa. Ho és més encara quan un es capbussa entre les seves pàgines d'on emergeix informació inèdita d'alt valor com la correspondència que el figuerenc Jaume Miravittles, director del Comissariat durant els seus dos anys i mig d'existència, va mantenir amb Juan Negrín, president de la Segona República Espanyola, en uns termes d'una familiaritat avui difícilment possible.

Fer la presentació d'aquest llibre, la setmana passada a la biblioteca

Ester Boquera i Enric Pujol durant la presentació.

JORDI BLANCO

de Figueres, no va ser casual. Ja ho explicava la doctora en Comunicació Ester Boquera: «Figueres és una mica el principi i el final del Comissariat: el principi, perquè el seu gran impulsor va ser Jaume Miravittles i, el final, perquè l'última seu s'instal·la aquí durant la retirada». A Miravittles, Enric Pujol el va qualificar de figura «referencial, una persona molt aguda, amb molta empena i imaginació que venia de la lluita, vinculat de ben jove amb el moviment comunista i independentista i el 1926 participant en el complot de Prats de Molló». En els anys trenta, entra en el Bloc Obrer i Camperolent-ne una de les figures principals i el 1934, a Esquerra Republicana. Abans de ser comissari, va ser un membre important del comitè de milícies antifeixistes, «figura clau per tal que aquests grups revolucionaris s'integressin a la Generalitat». Boquera va afegir que «Miravittles era un polític molt influent, però també molt estimat dins el Comissariat». En el llibre es mostra, per primer cop, el regal que els treballadors, al final de la guerra, li van fer, una figura al·legòrica d'una ploma on es reproduïen mots que remetien als valors que ell transmetia: voluntat, dinamisme, capacitat, energia o lleialtat. També es recupera el discurs que li van fer «per agrair-li que més que un cap hagués estat un amic».

En el volum emergeix la figura del figuerenc Jaume Miravittles, «un polític molt influent i també molt estimat»

Boquera explicà que el Comissariat estava molt ben dotat «pressupostàriament» treballant-hi «els millors professionals a la rereguarda». Així, ella ha recuperat els noms dels tres-cents cinquanta que hi van treballar com Mercè Rodoreda, Carles Fontserè, Lola Anglada, Robert Capa i el fotògraf publicitari Pere Català Pic. El Comissariat va aplicar totes les tècniques de publicitat a la propaganda, cosa que va convertir-la «en moderna, innovadora i efectiva». Entre les «joies» es va parlar de l'estatueta *El més petit de tots* de la qual es van vendre 60.000 exemplars lluint la senyera o els noms de personalitats que els visitaren, una d'elles Errol Flynn, extrets del Llibre d'Or del Comissariat. Per a Boquera era molt clar: «Catalunya no era un estat, però va tenir un organisme de propaganda propi d'un estat i sempre ens quedarà el dubte de saber què hauria passat amb tot aquest potencial que es va forjar en aquest organisme si s'hagués pogut desenvolupar en temps de pau».